

Cultuurpolitiek in Vlaanderen en Nederland

Ineke van Hamersveld Het nieuwe millennium kondigt zich aan. Eenieder praat erover en blikkt vooruit. Tijd om stil te staan bij de erfenis die het cultuurbeleid meeneemt naar de volgende eeuw.

De huidige Nederlandse cultuurpolitiek, stelt Adriaan van der Staay, draagt nog steeds de sporen van ontwikkelingen die hun beslag hebben gekregen in de Republiek der Verenigde Nederlanden en zijn opvolger, de Bataafse Republiek. Hij wijst onder meer op het belang van het gemeentelijke tegenover het rijksbeleid en de grote rol van het particuliere initiatief in de kunsten. In de Republiek kreeg ook de democratie haar beslag aan staatsvorm.

Aanvankelijk beschermde de democratische staat alleen de individuele vrijheid van zijn burgers, maar in de loop van de twintigste eeuw is het takenpakket steeds verder uitgebreid. Gerard Drosterij wijst er bijvoorbeeld op dat de kwaliteit van de kunst onderdeel van het staatsdomein is geworden doordat de inhoudelijke relatie tussen kunst en burger is gepolitiseerd. De autonomie van de burger wordt zo niet langer beschermd, er is sprake van onwenselijk staatspaternalisme. De staat moet zich onthouden van sturing van kunst en hoe kunst wordt ervaren.

In Vlaanderen is men evenmin tevreden over de loop die het kunstbeleid neemt. Inhoudelijke debatten zijn vervuild voor economisering en juridisering van het beleid; bestuurskunde is verworpen tot rekenkunde. Els Baeten analyseert de rechtvaardigingen die de opeenvolgende ministers van Cultuur aan hun kunstbeleid hebben gegeven en de kritiek die zij daarop ontvingen.

In 1999 is er in Vlaanderen een geheel nieuw kabinet aangetreden, wat tot veranderingen in het gevoerde nationale en internationale cultuurbeleid zal leiden. Anders dan in Nederland ressorteert het internationale cultuurbeleid momenteel gedeeltelijk onder

het ministerie van Cultuur en gedeeltelijk onder de minister-president. Inez Boogaarts beschrijft hoe in Nederland het Cultuurministerie en het ministerie van Buitenlandse Zaken als sinds de oorlog de scepter over internationaal cultuurbeleid zwaaien. Zij hadden tot in de jaren tachtig één doel: de promotie van Nederland in het buitenland. Toen begonnen de opvattingen van beide ministeries te divergeren. Aan de vooravond van het nieuwe millennium hebben ze elkaar gevonden in de overtuiging dat internationaal cultuurbeleid deel uitmaakt van het nationale cultuurbeleid met als doel de internationale positie van Nederland versterken.

Bibliografische gegevens

Hamersveld, I. van (1999) 'Cultuurpolitiek in Vlaanderen en Nederland'. In: *Boekmancahier*, jrg. 11, nr. 42, 357.